

MAG. MATEJ ZENZ, PRIPRAVNIK

Odvetniški vsakdan Ne Luksemburg, ampak Pliberk

Če bi mi v preteklosti kdo rekel, da bom danes sedel pred nekim koroškim okrajnim sodnikom, in sicer ne na klopi za obtožence, temveč kot odvetnik poleg stranke, mu najbrž ne bi verjel. Sedaj pa v resnici sedim tu in sodniku razlagam, da gre vsekakor za čezmejni potrošniški spor, če avstrijskemu upokojencu po zdravljenju v Sloveniji iz ust padajo drobci zobne proteze, in to še preden je prevozil karavanški predor na poti domov proti Beljaku. Z vidika študenta, ki je študiral pravo na Dunaju, je bila takrat Koroška dejansko le eno – namreč nezanimiva.

Z veliko mero idealizma v veliko mesto ...

Ampak gremo na začetek. Vsak pravnik pozna vprašanje: Zakaj si se odločil za študij prava? In kot pri večini drugih pravnikov, se tudi moja zgodba začne tako, da pravzaprav sploh nisem želel postati pravnik. Kot absolvent slovenske gimnazije v Celovcu sem si najbolj želel zapustiti Koroško. Preprosto iti daleč stran od gora in jezer in staršev. Hrepenel sem po urbanem življenju, betonu in anonimnosti. In ko pomislimo na to, je seveda Dunaj prva izbira. Drugotnega pomena pa je bilo, kaj tam početi – no, nekaj študirati pač. Ampak moji glavni zanimanji – politika in zgodovina – s kariernega vidika nista bili ravno zanimivi možnosti. Temu sta pritrčila tudi starša, ki sta menila, naj študiram nekaj »pametnega«. Rečeno, storjeno.

Vpisal sem študij prava, saj sta pravo in politika tesno povezana. Poleg tega sem bil kot koroški Slovenec nezogibno idealist in borec za pravičnost. In s pravom, tako sem si mislil, lahko spremenim svet. Ali ni tudi veliki revolucionar Lenin študiral pravo?

... in razočarano slovo

Z Leninom študij prava potem ni imel veliko opravka. Nasprotno. Drugi študenti so bili vse drugo kot revolucionarni. Na fakulteto so se pripeljali z očetovim range roverjem in se v glavnem zanimali zase. Pravičnost? O njej ne duha ne sluha. Pravična naj bi bila z vidika drugih študentov le lastna plača. Sam študij je sicer potekal povsem običajno. Kot asistent na Evropskem pravnem inštitutu sem lahko prvič v pravo uporabljal tudi slovenščino, ker sem bil zaposlen pri slovenski profesorici. Prave ideje, kam bi usmeril poklicno življenje, pa tudi po zaključku študija nisem imel. Kot nekoč Lenin, ki je medtem že pozabljen in prašen samotaril na knjižni polici, sem se vprašal: »Kaj storiti?« Medtem ko so študijski kolegi začeli delati v velikih odvetniških pisarnah, v državnih službah ali v pisarnah svojih staršev, sem bil jaz z diplomo v roki brez vsakršnega načrta. Od boja za pravičnost ni ostalo ničesar. Dokler me niso nagovorili v odvetniški pisarni GRILC VOUK ŠKOF.

Nazaj na Koroško?

Najprej sem bil seveda skeptičen. Ali se ne ukvarjajo le z gospodarskim pravom? Ali sploh hočem postati odvetnik? In to na Koroškem? Posvetoval sem se z

nekdanjimi študijskimi kolegi, ki so tedaj že bili pripravniki v velikih odvetniških pisarnah na dunajskem Ringu. Poklicno življenje na podeželju naj bi bilo dolgočasno, so rekli in me vprašali, kaj sploh mislim početi tam, »gledati, ali hruška enega kmeta ne raste čez mejo na zemljišče drugega?« Na Dunaju, tu naj bi se dogajalo: *equity partner, merger, due dilligence* in druge tujke so frčale mimo moje glave. Njihova kariera naj bi se samo strmo vzpenjala, na vrhu pa naj bi čakal *penthouse* kot v odvetniški nanizanki *Suits*. Ali je k odločitvi na koncu prispevala tudi moja trma oz. odnos do meščanskih bogatašev in »penthouse iluzije«, danes ne vem več, a ponudbo s Koroške sem sprejel in odločitev se je izkazala za pravilno.

Nazaj na Koroško!

Ko sem prispel na Koroško, sem bil najprej precej prestrašen. Odvetniško pisarno GRILC VOUK ŠKOF sem poznal le po odmevnih primerih, npr. po odločbi ustavnega sodišča o dvojezičnih napisih, po postopkih pred Sodiščem Evropske unije in po postopkih glede stečajev velikih nogometnih klubov. Tujk *equity partner* ali *merger* k sreči tu nihče ni govoril in tako sem zadovoljno ugotovil, da je prvi spis, ki sem ga dobil na mizo, preprost garancijski oz. odškodninski primer. Primer o bosanskem delavcu, ki je težko privarčeval denar, da bi lahko kupil avtomobil pri prodajalcu rabljenih vozil. Tako je vsaj mislil. V kupoprodajni pogodbi namreč prodajalec rabljenih vozil ni bil naveden, avtomobil oz. očiščeno kripo s ponarejenim dovoljenjem pa je kupil od nekega zasebnika.

Zahrbtn trik – zasebnik lahko namreč v primerjavi s prodajalcem izključi garancijo. Zavedeni gasarbafter proti zvitemu prodajalcu rabljenih vozil – spet je tu boj za pravičnost!

Človek in vsakdanje težave

Čeprav je pisarna GRILC VOUK ŠKOF z odmevnimi primeri postala znana nadregionalno, ostaja vsakodnevni odvetniški posel preprost: tihotapljenje mamil, prometne nesreče, mejni spori, kupoprodajne pogodbe, ločitve. Zadeve pač, s katerimi se ljudje soočajo vsak dan, in v katerih se jim godi krivica – ali vsaj mislijo tako. Teh primerov sicer ne bi mogli primerjati z oktobrsko revolucijo, ampak tudi domnevno majhne skrbi lahko postanejo za prizadete posameznike velikega pomena – in takrat potrebujejo nekoga, ki se bo boril zanje. Ali živa meja raste na sosedovo zemljišče in sosed vloži opustitveno tožbo ali pa v lokalni posmem pivu roka »zapleše« in pomotoma pristane na obrazu tipa nasproti – pisarna GRILC VOUK ŠKOF zastopa tudi v takih zadevah.

Spoznaj Avstrijo ...

Kot pripravnik pa ne spoznavam le vsakodnevnih težav, s katerimi se soočajo Avstrijci in Slovenci, temveč tudi Avstrijo in Slovenijo samo. Tirolski trgovski zastopnik prodaja okna in vrata nekega slovenskega proizvajalca na Tirolskem. Avansi, ki so mu jih plačale avstrijske stranke izginejo, zato se jezne stranke obrnejo na slovenskega proizvajalca. Zastopnik kljub temu zahteva denar in toži slovenskega proizvajalca. Poglejmo, kako bo odločilo Okrajno sodišče v Hal-

lu na Tirolskem, ki je sicer lepo srednjeveško mesto. Kmet iz Waldviertla je poskusil posekati drevo in pri tem uporabil vitel slovenskega podjetja. Vitel vleče dobro, žal predobro, tako da ne neha vleči in kmeta s traktorjem vred podre in poškoduje. Ali je bila vitla pokvarjena ali pa jo je kmet uporabljal napačno, bo moralo sedaj ugotoviti Okrajno sodišče v Zwettlu. Tamkajšnje pivo, imenovano Zwettler, lahko vsekakor priporočam. Ali pa morda izlet na Deželno sodišče v Steyru, ker kdaj bi sicer drugače prišel v to nekdanjo delavsko prestolnico za apneniški Alpami?

... in Slovenijo

Pomoči pa ne potrebujejo le Slovenci v Avstriji, temveč – zahvala velja EU – tudi vedno več Avstrijcev v Sloveniji. Kupiš stanovanje v Piranu, v katerem pride do škode, ki jo je povzročila voda, in ne govoriš niti besede slovensko. Od prababice podeduješ majhno zemljišče v Prekmurju, nato pa želi sosed naenkrat po sodni poti uveljaviti pravico, da lahko na tem zemljišču pase krave. Pelješ avtomobil na servis v Ljubljano, ker je servis tam cenejši, a namesto servisa dobiš avtomobil brez delujoče klimatske naprave. Ali pa ti slovenski zobozdravnik pokvari zobe. Odvetniška pisarna GRILC VOUK ŠKOF deluje na tej in oni strani meje. Tako spoznavam ne samo vse mogoče človeške probleme, temveč tudi kraje, ki jih drugače najbrž nikoli ne bi obiskal.

Medtem pri kolegih na Dunaju

Medtem ko jaz »potujem« od sodišča do sodišča, so moji nekdanji študentski kolegi že prenehali sanjati o

penthousih. Namesto napetega odvetniškega življenja kot v nanizanki *Suits* sedijo dan za dnem v pisarni in prebirajo dolgočasne, vedno iste bančne pogodbe. Sodne dvorane od znotraj skoraj nihče od njih ni videl. Da si lahko kot pripravnik na obravnavah tudi v središču dogajanja, je nekatere od njih presenetilo, ko sem jim pripovedoval o svojih izkušnjah od Pliberka do Kufsteina. Neki starejši kolega iz Linza pa je menil, da se klasičnega odvetništva naučiš le izven velikih dunajskih pisarn, saj ne odvetništva ne odvetniškega izpita ne sestavljajo *due diligence* in *merger*, temveč civilno in kazensko pravo, tožbe in pritožbe. Kar se tiče Dunaja in dunajskih odvetnikov, pa sem tudi v praksi hitro spoznal, da obstaja v Avstriji le ena skupina, ki je bolj nepriljubljena kot Nemci – namreč dunajski odvetniki. Kot namestnik dunajskih odvetnikov sem od koroških sodnikov in sodnic vedno znova slišal, češ »kaj si ti Dunajčani sploh domišljajo.« To sem si zapomnil, zato zdaj vedno govorim v domačem koroškem narečju, vsakemu sodniku in vsaki sodnici pa v pozdrav osebno stisnem roko in povem kako prijazno besedo o vremenu in o tem, kako je vreme »pri nas na jugu« seveda veliko lepše. In *voilà*, srca vzhodnih in zahodnih Avstrijcev so se mi odprla. Da živim pol tedna na Dunaju in da je pisarna GRILC VOUK ŠKOF tudi tam odprla podružnico, raje ne omenim.

Esprit bivše Juge

Nemško koroško narečje in slovenščina pa nista edina jezikovna temelja, na katerih stoji poklicni vsakdan v pisarni GRILC VOUK ŠKOF. Ker se Balkan, kot naj bi nekoč povedal knez Metternich, začne na Rennwegu na

Dunaju, kot slovenska pisarna radi sprejmemo tudi stranke iz drugih držav nekdanje Jugoslavije in govorimo njihove jezike. Predvsem s prihodom gasarbafterjev v sedemdesetih letih, beguncev v devetdesetih letih in z vstopom Slovenije in Hrvaške v EU po prelomu tisočletja, Avstrijo danes bistveno sooblikujejo tudi ljudje iz nekdanje Jugoslavije. Predvsem Dunaj velja za osrednjo balkansko metropolo (zunaj Balkana). S to razliko, da je na Dunaju vseeno preživel majhen ostanek jugoslovanskega *bratstva i jedinstva*. Tukaj, v tujini, se morajo namreč posamezni narodi nekako znajti, zato se zbližajo, kar pa ne velja samo za nočna srečevanja na žurih na dunajski osrednji balkanski cesti, znameniti Ottakringerci. Srb, Hrvatica ali Bosanec – kot domačini tudi oni včasih potrebujejo pravno pomoč – in si želijo, da bi jo dobili v materinščini. Samoumevno je, da kot Slovenec iz kleti prinesem staro titovko in bivšim bratom in sestram stojim ob strani – »pa svi smo mi naši, a?«

Tako se pisarna GRILC VOUK ŠKOF vedno pogosteje srečuje tudi s težavami, ki jih imajo ljudje iz držav nekdanje Jugoslavije v Avstriji. Na primer Hrvat, ki je poročen z Bosanko in živi v Avstriji, se želi ločiti. Kdo je pristojen in po katerem pravu naj se zadeva reši? Ali Dunajčanka, ki je prodala zasebno vozilo prek slovenskega trgovca v Srbijo, nakar ji slovenska finančna policija vozilo zapleni na meji. Na koga naj se obrne? Ali pa srbski delavec, ki želi, da bi se v Avstrijo preselili tudi njegovi žena in otroci, pri tem pa se mora prebiti skozi kompleksno birokracijo avstrijskega Zakona o bivanju.

Tu za vse

Odvetniška pisarna GRILC VOUK ŠKOF, ki jo je ustanovil dr. Matevž Grilc kot pisarno koroškega Slovenca za koroške Slovence, v štiridesetih letih obstoja ni le razširila področje delovanja, temveč so se njeni zaposleni naučili tudi več tujih jezikov in presegli meje, ne da bi ob tem pozabili na lastne korenine. Vsakodnevno delo odvetnika se seveda ne dogaja na Sodišču EU v Luksemburgu, čeprav je izlet tja seveda lepa priložnost. V glavnem se pravni postopki še vedno odvijajo na meji med Jozijevim in Pepijevim zemljiščem ali med Zorkinim in Ivaninim, v sodnih dvorinah deželnih in okrajnih sodišč, po telefonu in v sejni sobi. Vsakdanje skrbi so tiste, ki dnevno zaposlujejo odvetnike in bodoče odvetnike – tudi v pisarni GRILC VOUK ŠKOF – in sicer v različnih jezikih, z različnimi ljudi in preko meja, vsepovsod od Dunaja do Beograda, od Vardara do Triglava.

Kanzlei team

Naša pisarna

Von links nach rechts, 1. Reihe / od leve proti desni, 1. vrsta:
Matej Zenz, Gisela Grilc-Kargl, Monika Nestić, Julia Grilc, Maja Ranc;

Von links nach rechts, 2. Reihe / od leve proti desni, 2. vrsta:
Rudi Vouk, Matevž Grilc, Amalia Valeško, Nicole Brumník, Roland Grilc, Ivana Deutsch, Sara Grilc,
Medina Egrlič, Eva Maria Offner, Katarina Pajnič, Bernadka Škof